

Täysistunto

Torstai 26.11.2015 klo 16.00—23.07

2.3. Suullinen kysymys hallintarekisteristä (Paavo Arhinmäki vas)

Suullinen kysymys SKT 58/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Arhinmäki.

Keskustelu

16.38 **Paavo Arhinmäki vas:** Arvoisa rouva puhemies! Muun muassa poliisi, syyttäjälaitos ja verottaja vastustavat hallituksen kaavailemaa hallintarekisteriä. Hallintarekisteri antaisi mahdollisuuden piilottaa osakeomistuksia ulkomaille, mikä antaisi rikollisille entistä enemmän työkaluja syödä meidän verorahojamme. Myös valtiovarainministeriön vero-osasto on jättänyt erittäin kriittisen lausunnon hallintarekisteristä, mutta tämän lausunnon valtiovarainministeriö on yrittänyt salata. (Eduskunnasta: Ohhoh!)

Arvoisa rouva puhemies! Kysynkin valtiovarainministeri Stubbilta: miksi haluatte suojella omaisuuden piilottelusta ja veroparatiisikikkailua, ja miksi haluatte piilotella oman ministeriönnekin kriittisiä lausuntoja? (Eduskunnasta: Hyvä kysymys!)

16.39 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse asiassa en halua kumpaakaan. Ensimmäisen kohdalla eli valtiovarainministeriön sisäisen valmistelun kohdalla, niin kuin entisenä ministerinä edustaja Arhinmäki hyvin tietää, ministeriössä on aina erilaisia näkemyksiä, sitten yritetään löytää yhtenäinen kanta ja tulla sen kanssa ulos — aivan normaalia lainvalmistelutoimintaa. Tämä kuuluu itse asiassa julkisuuslainsäädännön piiriin, ja sen takia pyydetäessä se on ilman muuta selvää, että me nämä lausunnot ulos annamme. Mutta yleensä silloin, kun pyydetään yleistä lausuntoa, ministeriö ei sitä tee.

Toinen kysymys hallintarekisterin puolella: Tässä on totta kai aika paljon väärinkäsityksiä, ja yksi niistä on se, että tätä kautta pystyttäisiin paremmin kätkemään. Kylmä tosiasia on se, että tänä päivänä, jos suomalainen haluaa kätkeä osakeomistustaan ulkomailla, sen pystyy erittäin helposti tekemään. Se, mihinkä me olemme pyrkineet tämän hallintarekisterijärjestelmän kanssa, on löytää sellainen ratkaisu, joka olisi huomattavasti avoimempi ja parempi kuin nykyinen ratkaisu, joka on välitila, joka ei kerta kaikkiaan toimi.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.40 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vuodon kautta saatiin tieto, että myös vero-osasto on ollut tässä hyvin kriittinen. Te sanotte, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

tämä lisää avoimuutta. Ovatko siis poliisi, syyttäjä, verottaja, kaikki nämä väärässä? Te siis luotatte enemmän itseenne kuin virkavastuulla toimiviin viranomaisiin.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä ei ole vain viranomaisten ja asiantuntijoiden kritiikki kovaa, myös poliittinen kritiikki on kovaa. Ulkoministeri Soini on sanonut, että huonot uudistukset kannattaa jättää tekemättä, viitaten nimenomaan hallintarekisteriin. No, me kaikki tietenkin tiedämme, että Soinin sanojen ja tekojen välillä on valtava ristiriita, (Perussuomalaisen ryhmästä: Ohhoh!) mutta myös keskustan arvostettu kansanedustaja Sirkka-Liisa Anttila on esittänyt, että hallitus luopuisi hallintarekisterin laajentamisesta. (Ben Zyskovicz: No sitten!)

Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Stubb, vedättekö te poliittiset johtopäätökset sekä tästä poliittisesta kritiikistä että viranomaiskritiikistä?

16.41 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on lainsäädäntövalmistelu edelleen kesken. Käytännössä tämä jakautuu kahteen. Yksi on arvopaperikeskusasetus, joka on pantava toimeen, ja sen yhtenä osana on hallintarekisterijärjestelmä. Viranomaiset, joihinka te äsken viittasitte, kritisoivat sitä järjestelmää, joka meillä on nykypäivänä. Jos me katsomme näitä lausuntoja, niin noin 90 prosenttia lausunnoista on itse asiassa myönteisiä. Minkä takia? Sen takia, että ne ymmärtävät, että kyseessä ovat pääomat. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän pitää saada Suomeen lisää investointeja, pääomaa. Jos meillä ei ole hallintarekisterijärjestelmää ja raha liikkuu vapaasti Euroopan unionin alueella, se tarkoittaa sitä, että raha virtaa ulospäin.

Annan tästä esimerkin. Jos suomalainen pieni ja keskisuuri pankkiiriliike perustetaan, ei ole enää mitään järkeä panostaa suomalaisiin investointeihin, suomalaisiin osakkeisiin ja suomalaisiin arvopapereihin. Minkä takia? Sen takia, että kustannukset ovat kerta kaikkiaan liian korkeat. Sen takia, että se ei ole suomalainen yritys vaan belgialainen monopoli, joka ei tuota minkäänlaisia kilpailua vaan toimii täällä monopolina. (Puhemies koputtaa) Ymmärrän, että te olette tukeutunut tiettyihin lehtitietoihin, mutta voimme myös käydä yksityiskohdat läpi.

16.42 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän asian käsittely hallituksessa on kesken, ja siinä on relevanttia katsoa asioita monelta eri kantilta. Olen erittäin iloinen siitä, että edustaja Arhinmäestä on tullut poliisiin ystävä. (Naurua) Se on aivan erinomainen uutinen. Se on aivan erinomainen uutinen, että edustaja Arhinmäki tukeutuu poliisiin, on verottajan ystävä ja myös valtakunnansyyttäjän ystävä. Tämän teidän näkemyksenne myöskin poliisiin ystäväni tietenkin otan ilolla vastaan.

16.43 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esimerkiksi eilen esitettyssä vasemmiston vaihtoehtobudjetissa esitetään nimenomaan lisää määrärahoja poliiseille, verottajalle, syyttäjälle harmaan talouden vastaiseen toimintaan. Niin olemme esittäneet aikaisemminkin. Harmaa talous on yhteiskunnassa syöpä, joka syö rehelliä yrittäjien mahdollisuutta toimia, se syö hyvinvointivaltiota.

Arvoisa rouva puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa) Hallintarekistereitä käytetään nykyäänkin, mutta se on laitonta. Hallituksen esitys tekisi lailliseksi omaisuuden piilottamisen. Täytyy sanoa, että kyllä te, valtiovarainministeri Stubb, olette Finanssialan Keskusliiton lasien läpi lukenut näitä lausuntoja, jos todella olette sitä mieltä, että kaikki

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

nämä viranomaiset kannattavat sitä, että jatkossa saisi entistä helpommin ja laillisesti piilottaa omaisuutta.

Mitä tulee belgialaiseen monopoliyhtiöön, ei mikään anna siihen automaattista monopolia. Voimme perustaa tänne myös suomalaisia vastaavia yrityksiä. (Puhemies koputtaa) Tämä synnyttiin itse asiassa sillä, että suomalaiset pankit myivät toimintansa tälle monopoliyhtiölle.

16.44 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sehän on ilman muuta selvää, että se on Suomessa laitonta. Mutta se, mitä me pyrimme nyt tekemään, on sellaisen järjestelmän rakentaminen, joka olisi nykytilaa avoimempi. Sen takia, kun tämä on ollut kahdella lausuntokierroksella, olemme pyrkineet tekemään sellaisia muutoksia, jotka edesauttavat sitä avoimuutta. On noin 1,3 miljoonaa suoraa tiliä, joidenka kautta suomalaiset tänä päivänä sijoittavat. Niiden sisällä on noin 100 tiliä, joissa on päivittäistä liikennettä.

On olemassa kuusi maata, joilla ei ole hallintarekisterijärjestelmää Euroopan unionin sisällä. Ne ovat Bulgaria, Romania, Kypros, Kreikka, Suomi ja Slovenia. Nyt me pyrimme pääsemään siihen valtavirtaan, kuten esimerkiksi Ruotsi, jossa tämä järjestelmä olisi. Ruotsissa on paljon sellaisia malleja, joissa avoimuutta lisätään, esimerkiksi se, että julkisuuden henkilö tai vastuussa oleva henkilö joutuu ilmoittamaan siitä, että hän on hallintarekisterissä. Olemme myös tehneet PRH:n kanssa sellaisen järjestelmän, että voidaan seurata näiden tilien toimintaa. Kyllä tällä on pyrkimyksenä lisätä avoimuutta.

16.45 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin syytä arvioida tätä hallintarekisteriä vielä uudelleen. (Vasemmistoliiton ryhmästä: No niin!) Moni miettii, että jos hallintarekisteriä ei tehdä veronkierron estämiseksi, niin onko siihen joku este, että veroviranomaisille tulisi automaattinen mahdollisuus vertailutietojen tarkastuksiin näihin pankkeihin. Silloinhan tieto olisi todellakin avointa ja tavallaan niihin virheellisyyksiin päästäisiin kiinni välittömästi eikä sen jälkeen, kun tavallaan siitä ei ole enää mitään hyötyä.

16.46 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me otamme vastaan kaikki ehdotukset, jotka lisäävät avoimuutta. Mutta tässä on syytä katsoa sitä isoa kuvaa ja perustaa, minkä takia pyrimme tämän tekemään. Jokainen meistä haluaa lisää investointeja Suomeen. Jokainen meistä haluaa lisää pääomaa Suomeen. Mutta jos Suomessa ei ole sellainen järjestelmä, joka lisää pääoman vapaata liikkumista, me muodostumme pääoman takapajulaksi. Jos me emme vie hallintarekisteriä eteenpäin, voin taata sen, että Suomesta hupenee kasvu, Suomesta hupenee pääoma ja Suomesta hupenevat valitettavasti työpaikat. (Paavo Arhinmäki: Jaaha, vai niin!)

16.47 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistutan, että ennusteiden mukaan ensi keväänä ovat tulossa tämän vuosituhannen suurimmat osingonjakojuhlat. Elikkä kyllä sitä pääomaakin tuntuu olevan.

Valtiovarainministeri Stubb, totesitte, että 90 prosenttia lausunnonantajista on itse asiassa ymmärtänyt, mistä on kysymys, ja pitää tätä hyvänä. Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että teidän oma vero-osastonne ei ole asiantunteva eikä ymmärrä tätä kysymystä. Minä valtiovarainvaliokunnan verojaoston jäsenenä, kun ministeri Soini totesi näistä ystävyyksistä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

olen sitä mieltä, että vero-osaston kanssa pitää olla ystävä, ja minä luotan vero-osaston asiantuntemukseen. Tämä on aikamoinen epäluottamuskytymys teidän oman ministeriönne yhtä keskeistä pääosastoa kohtaan, jos toteatte, että 90 prosenttia on ymmärtänyt tämän esityksen ja 10 prosenttia, joka on suhtautunut kriittisesti, ei ole ymmärtänyt.

16.48 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ehkä ymmärsin tulkintanne väärin, koska tuo ei ollut laisinkaan viestini. Viesti on se, että kun saamme lausuntoja eri viranomaisilta, niin me pyrimme totta kai hakemaan hyviä puolia ja huonoja puolia, kun viemme jotain lainsäädäntöä eteenpäin.

Edelleen haluaisin korostaa sitä, että me pyrimme tekemään kaksi asiaa: ensinnäkin on hallintarekisteri, jonka kautta saamme taattua sen, että Suomeen virtaa lisää pääomaa, ja toiseksi, viimeksi tänään olemme panneet eteenpäin kansainvälisen verojenvaihtotietoasetuksen, jolla pyritään siihen, että vuoteen 2017 mennessä, kun pääoma liikkuu vapaasti, pystymme myös vaihtamaan verotietoja. Valitettavasti tämän hallintarekisterin ympärillä liikkuu nyt niin paljon väärinkäsityksiä, että jossain vaiheessa tekee mieli vain nostaa kädet pystyyn (Vasemmistoliiton ryhmästä: Tee se!) ja todeta, että tälle ei kerta kaikkiaan voi mitään, koska se tahallisten väärinymmärrysten määrä on kerta kaikkiaan käsittämätön. (Paavo Arhinmäki: Vero-osasto tahallaan ymmärtää väärin!)

Kysymyksen käsittely päättyi.